

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-102>

УДК 330.3.332.1

ВОЄННИЙ КОНФЛІКТ В УКРАЇНІ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ НАУКОВИХ ПОГЛЯДІВ: БІБЛІОМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ ПУБЛІКАЦІЙ

WAR CONFLICT IN UKRAINE THROUGH THE PRISM OF SCIENTIFIC VIEWS: BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF PUBLICATIONS

Кавун Ольга Олександрівна

кандидат економічних наук, доцент,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4282-5663>

Kavun Olha

State University of Trade and Economics

Стаття являє собою бібліометричне дослідження публікацій, присвячених темі воєнного конфлікту в Україні та розміщених в БД Scopus. Побудовано карти ключових слів, представлених у статтях. Проаналізовано та графічно зображено карту співавторства вчених з різних країн світу, зі схожими науковими інтересами. Розглянуто динаміку наукових публікацій за 2022–2024 рр. (станом за січень 2024 р.). Визначено ключових авторів публікацій в базі даних Scopus, а також розташування співавторів публікацій за країнами світу, а також результати кооперації науковців в процесі підготовки статей. Бібліометричний аналіз публікацій, розміщених у базі даних Scopus, доповнено аналізом структури статей, опублікованих у 2022–2023 рр. у вітчизняних наукових фахових економічних виданнях.

Ключові слова: воєнний конфлікт, наукові публікації, бібліометричний аналіз, Scopus, фахове економічне видання.

The article presents a bibliometric study of publications devoted to the topic of the military conflict in Ukraine and placed in the Scopus database. Emphasis is placed on consideration of these events impact in terms of management levels. The sequence of stages of processing publications dedicated to the topic of the military conflict in Ukraine and placed in the Scopus database is presented. The VOSviewer program was used to create graphic images. Maps of the keywords presented in the articles were built. The map of co-authorship of scientists from different countries of the world, with similar scientific interests within the scope of the studied issues, is analyzed and graphically depicted. The dynamics of scientific publications on the issues of the military conflict in Ukraine in the Scopus database for 2022–2024 (as of January 2024) were considered. The key authors of publications on the military conflict in Ukraine in the Scopus database were determined, as well as the location of co-authors of publications by the countries. The dynamics of scientific publications on the issues of the military conflict in Ukraine in the «Business, Management and Accounting» section in the Scopus database for 2022–2024 (as of January 2024), as well as the results of the cooperation of scientists in the process of preparing articles, were analyzed. The bibliometric analysis of publications, placed in the Scopus database, is supplemented by the analysis of the structure of articles published in 2022–2023 in domestic scientific and specialized economic publications. It showed the dominance of articles devoted to consideration of military conflict impact on the macro level. The TOP-10 journals were determined, in which 54.43% of the entire set of economic articles on the studied issues were published.

Keywords: military conflict, scientific publications, bibliometric analysis, Scopus, specialized economic publication.

Постановка проблеми. Вторгнення РФ, ескалація конфлікту на території України, активізація бойових дій, введення воєнного стану обумовили зростання інтересу науковців до дослідження даних подій в контексті впливу на економічну ситуацію в країні, виму-

шені зміни на національному, галузевому та регіональному рівнях, реакцію суб'єктів підприємницької діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед науковців, яких зацікавив бібліометричний аналіз висвітлення збройної агресії проти

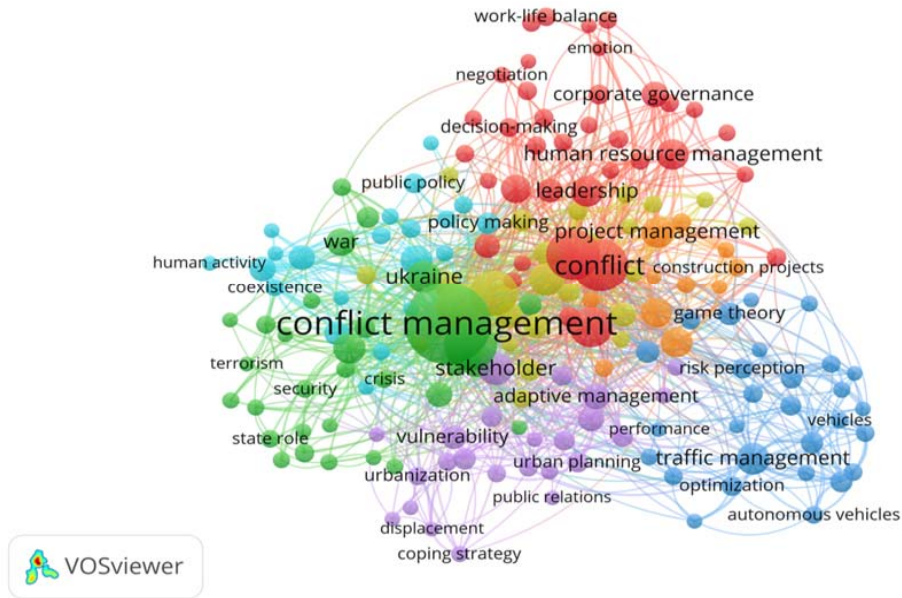

його вигляду. Більш ретельне опрацювання змісту статей і виокремлення публікацій з питань стратегічного розвитку підприємства дозволило побудувати рис. 2.

Звуження аналізу ключових слів до тих, які вказані самими авторами у статтях, дозволило побудувати рис. 3.

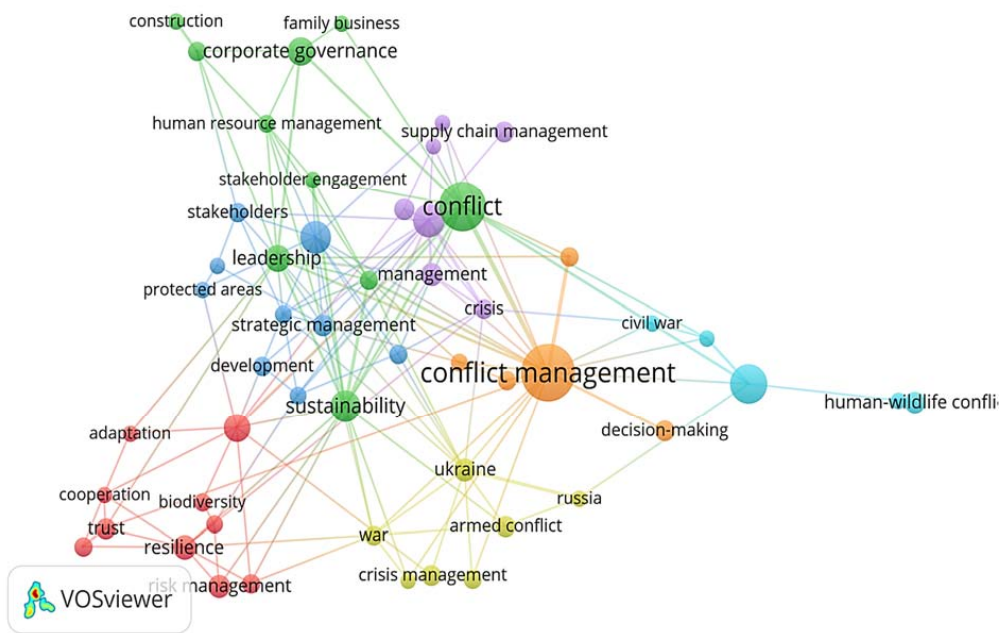
Аналіз кооперації вчених з різних країн світу, але зі схожими науковими інтересами, дозволив побудувати карту співавторства (рис. 4).

Скорочення пошукового запиту та його обмеження публікаціями за 2022–2024 рр. радикально змінило розмір вибірки для ана-

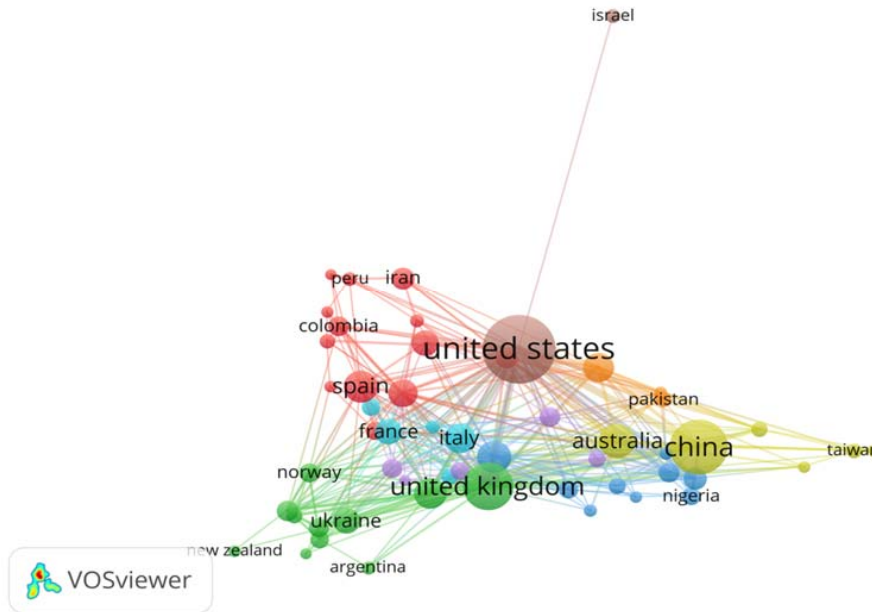
Рис. 2. Ключові слова, що представлені у статтях з вибірки № 1

Джерело: складено автором на основі бази даних Scopus і побудовано за допомогою VOSviewer

Рис. 3. Ключові слова, які зазначені авторами у статтях з вибірки № 1

Джерело: складено автором на основі бази даних Scopus і побудовано за допомогою VOSviewer

Рис. 4. Розташування співавторів статей з вибірки № 1 за країнами світу

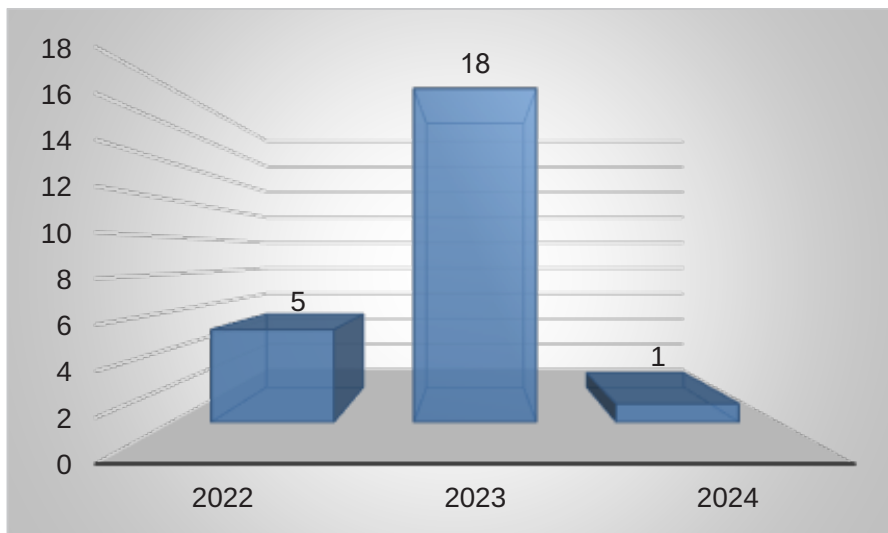
Джерело: складено автором на основі бази даних Scopus і побудовано за допомогою VOSviewer

лізу, зменшивши її кількість до 24 позицій. Найбільша кількість наукових статей була опублікована у 2023 р. (рис. 5).

Застосування фільтру щодо приналежності статей з питань воєнного конфлікту в Україні в базі даних Scopus за 2022–2024 рр. до розділу «Business,

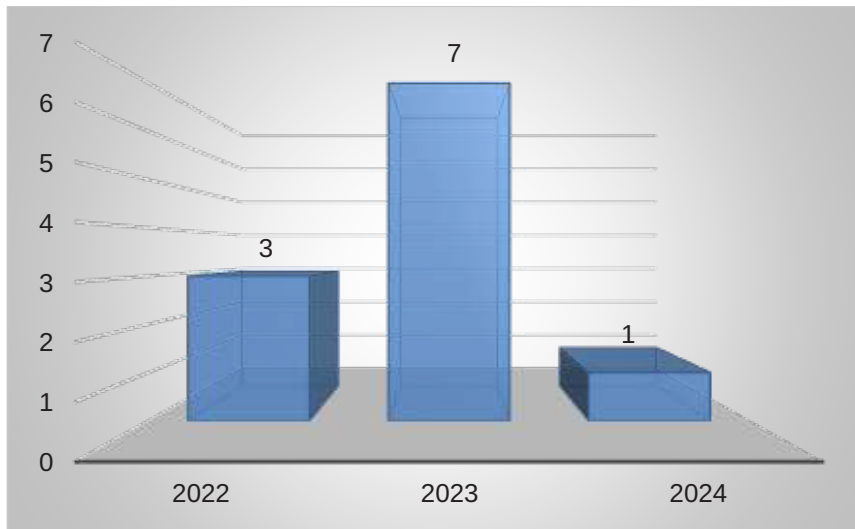
Management and Accounting» звузило вибірку до 11 публікацій, 63,6% з яких було опубліковано у 2023 р. (рис. 6).

Кооперація науковців в процесі підготовки публікацій в розділі «Business, Management and Accounting» в базі даних Scopus за 2022–2024 рр. наочно показана на рис. 7.

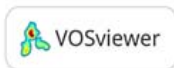
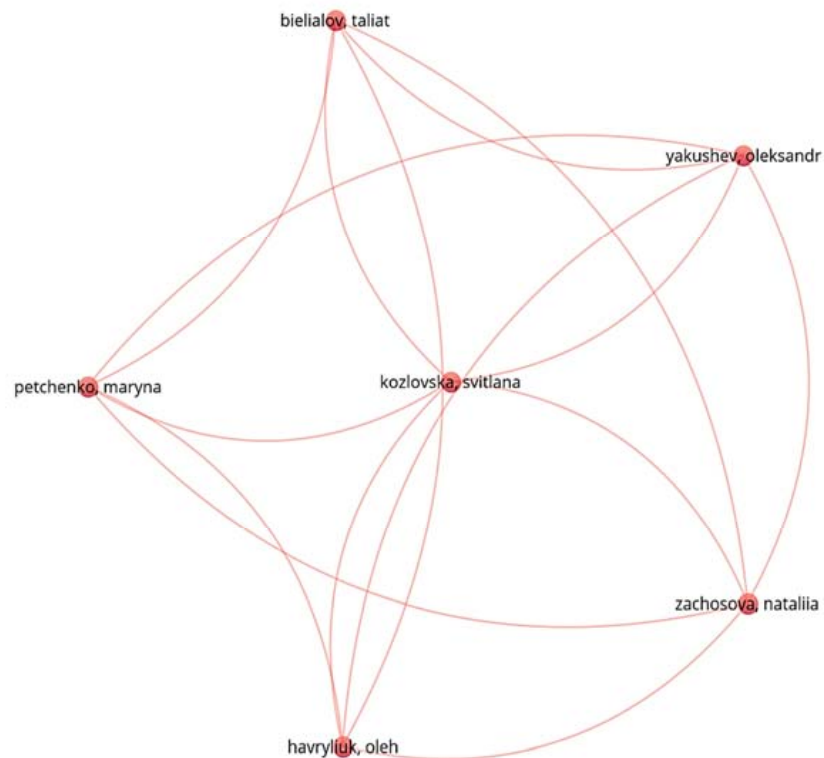
Рис. 5. Динаміка наукових публікацій з питань воєнного конфлікту в Україні в базі даних Scopus за 2022–2024 рр. (станом за січень 2024 р.)

Джерело: побудовано автором

Рис. 6. Динаміка наукових публікацій з питань воєнного конфлікту в Україні в розділі «Business, Management and Accounting» в базі даних Scopus за 2022–2024 рр. (станом за січень 2024 р.)

Джерело: побудовано автором

Рис. 7. Кооперація співавторів публікацій з питань воєнного конфлікту в Україні в розділі «Business, Management and Accounting» бази даних Scopus за 2022–2024 рр. за країнами світу

Джерело: складено автором на основі бази даних Scopus і побудовано за допомогою VOSviewer

Бібліометричний аналіз публікацій з питань воєнного конфлікту в Україні, розміщених у базі даних Scopus, доповнено аналізом структури статей, опублікованих у 2022–2023 рр. у вітчизняних наукових фахових економічних виданнях.

Міністерством освіти і науки України зареєстровано 208 наукових фахових економічних видань. Для проведення дослідження була сформована вибірка, розмір якої склав 85 видань (41%).

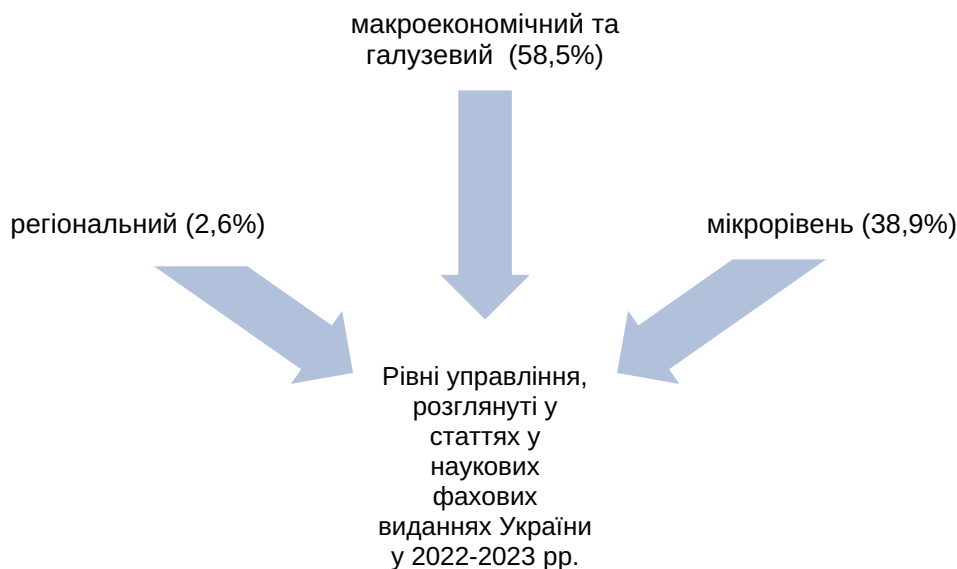
Аналіз змісту номерів за 2022–2023 рр. показав, що за цей період було опубліковано 617 статей, присвячених вивченню впливу воєнного конфлікту на макроекономічний, галузевий, регіональний розвиток України, а також розгляду реакції бізнес-суб'єктів в контексті адаптації, антикризового та ризик-менеджменту, коригування стратегії, поведінки на стратегічному, тактичному, оперативному рівнях і у розрізі функцій та напрямів діяльності. Структура публікацій за рівнями управління подана на рис. 8.

Переважають статті, в яких розглядається вплив воєнного конфлікту на макроекономічну ситуацію в Україні.

Аналіз структури видань дозволив виділити ТОП-10 журналів, в яких було опубліковано 54,43% від усієї сукупності економічних статей з воєнної проблематики (табл. 1).

Як видно з даних табл. 1, кореляції між періодичністю виходу і кількістю статей на військову тематику не спостерігається.

Висновки. Ескалація військового конфлікту на території України вплинула на зростання уваги науковців до розгляду його впливу на соціально-економічний розвиток країни на різних рівнях управління. Інтерес до даної проблематики було виявлено вченими не тільки з України, але і з інших країн світу. При цьому слід зазначити колаборацію їх наукових зусиль. У більшості публікацій зроблено акцент на адаптацію системи управління на макро, мезо- та мікрорівнях до воєнного конфлікту в момент його дії. Разом з тим, розробка прогнозів щодо розвитку економіки України у повоєнний період представлено в мінімально обмеженій кількості статей. Вважаємо, що це пов'язано з високим рівнем невизначеності періоду завершення військового конфлікту та новизною викликів, що стоять перед органами державної та місцевої влади і суб'єктами підприємницької діяльності.

Рис. 8. Структура статей, опублікованих у 2022–2023 рр. у наукових фахових економічних виданнях України, в розрізі розгляду воєнного конфлікту за рівнями управління, %

Джерело: розраховано автором

Таблиця 1

**ТОП-10 наукових фахових видань України за кількістю статей
на військову тематику за 2022–2023 рр.**

№	Назва журналу	Місце видання	Періодичність виходу (кількість номерів на рік)	Питома вага статей на військову тематику, %
1	Економіка та суспільство	Електронний журнал з економічних наук, м. Одеса	12 разів на рік	12,64
2	Економіка та держава	м. Київ	12 разів на рік	8,75
3	Вісник Хмельницького національного університету Серія: «Економічні науки»	Хмельницький національний університет, м. Хмельницький	6 разів на рік	5,67
4	Фаховий науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки"	Видавничий дім "Інтернаука" м. Київ	12 разів на рік	5,02
5	Інвестиції: практика та досвід	Наукове видавництво ТОВ "ДКС Центр", м.Київ	24 номери на рік	4,54
6	Збірник наукових праць «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики»	ТОВ «ФІНТЕХАЛЬЯНС», м. Київ	6 разів на рік	4,05
7	Український журнал прикладної економіки та техніки	Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль	4 номери у 2022 р.	3,73
8	Інфраструктура ринку	Електронний фаховий науково-практичний журнал з економічних наук, м. Одеса	13 випусків за 2022–2023 рр.	3,73
9	Інформаційно-аналітичний наукометричний журнал «Економіка. Фінанси. Право»	Аудиторська фірма «Аналітик» спільно з Академією муніципального управління та Національною академією внутрішніх справ, м. Київ	24 номери у 2022 р., 13 номерів у 2023 р.	3,4
10	Бізнес Інформ	Видавничий дім «ІНЖЕК», м. Харків	12 разів на рік	2,9
Всього		-	-	54,43

Джерело: розраховано і побудовано автором

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- Ostapenko, L., Vorontsova, A., Voronenko, I., Makarenko, I., & Kozmenko, S. (2023). Coverage of the Russian armed aggression against Ukraine in scientific works: Bibliometric analysis. *Journal of International Studies*, 16(3), 9–33. doi:10.14254/2071-8330.2023/16-3/1 (дата звернення: 4.02.2024).
- Наукові фахові видання: веб-сайт. URL: <https://mon.gov.ua/nauka/nauka-2/atestatsiya-kadriv-vishchoi-kvalifikatsii/naukovi-fakhovi-vidannya> (дата звернення: 8.02.2024).
- Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки»: веб-сайт. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/> (дата звернення: 11.03.2024).
- Електронний журнал з економічних наук «Економіка та суспільство»: веб-сайт. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal> (дата звернення: 14.03.2024).

5. Електронний фаховий науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку»: веб-сайт. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/> (дата звернення: 16.03.2024).
6. Журнал «Інвестиції: практика та досвід»: веб-сайт. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan> (дата звернення: 19.03.2024).
7. Збірник наукових праць «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики»: веб-сайт. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd> (дата звернення: 22.03.2024).
8. Інформаційно-аналітичний наукометричний журнал «Економіка. Фінанси. Право»: веб-сайт. URL: <http://efp.in.ua/uk> (дата звернення: 24.03.2024).
9. Міжнародний науковий економічний журнал «Бізнес Інформ»: веб-сайт. URL: <https://www.business-inform.net/main/> (дата звернення: 27.03.2024).
10. Наукове фахове видання з питань економіки «Економіка та держава»: веб-сайт. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/economy> (дата звернення: 30.03.2024).
11. Науковий журнал «Український журнал прикладної економіки та техніки»: веб-сайт. URL: <http://ujae.org.ua/> (дата звернення: 03.04.2024).
12. Фаховий міжнародний науковий журнал «Інтернаука. Серія «Економічні науки»: веб-сайт. URL: <https://www.inter-nauka.com/magazine/ekonomicheskij-nauchnyy-zhurnal/> (дата звернення: 07.04.2024).

REFERENCES:

1. Ostapenko, L., Vorontsova, A., Voronenko, I., Makarenko, I., & Kozmenko, S. (2023). Coverage of the Russian armed aggression against Ukraine in scientific works: Bibliometric analysis [Coverage of the Russian armed aggression against Ukraine in scientific works: Bibliometric analysis]. *Journal of International Studies*, 16(3), 9–33. doi:10.14254/2071-8330.2023/16-3/1 (accessed February 4, 2024).
2. Naukovi fakhovi vydannia [Scientific professional publications]: veb-sait. Available at: <https://mon.gov.ua/nauka/nauka-2/atestatsiya-kadriv-vishchoi-kvalifikatsii/naukovi-fakhovi-vidannya> (accessed February 8, 2024).
3. Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Seriya «Ekonomichni nauky» [Khmelnytsky National University Bulletin. Series "Economic Sciences"]: veb-sait. Available at: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/> (accessed March 11, 2024).
4. Elektronnyi zhurnal z ekonomichnykh nauk «Ekonomika ta suspilstvo» [Electronic Journal of Economic Sciences "Economy and Society"]: veb-sait. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal> (accessed March 14, 2024).
5. Elektronnyi fakhovi naukovo-praktychnyi zhurnal «Infrastruktura rynku» [Electronic professional scientific and practical journal "Market Infrastructure"]: veb-sait. Available at: <http://www.market-infr.od.ua/uk/> (accessed March 16, 2024).
6. Zhurnal «Investytsii: praktyka ta dosvid» ["Investments: Practice and Experience" journal]: veb-sait. Available at: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan> (accessed March 19, 2024).
7. Zbirnyk naukovykh prats «Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta praktyky» [Collection of scientific works "Financial and credit activity: problems of theory and practice"]: veb-sait. Available at: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd> (accessed March 22, 2024).
8. Informatsiino-analitychnyi naukometrychnyi zhurnal «Ekonomika. Finansy. Pravo» [Information-analytical scientometric journal "Economics. Finances. Law"]: veb-sait. Available at: <http://efp.in.ua/uk> (accessed March 24, 2024).
9. Mizhnarodnyi naukovyi ekonomichnyi zhurnal «Biznes Inform» [International Scientific Economic Journal "Business Inform"]: veb-sait. Available at: <https://www.business-inform.net/main/> (accessed March 27, 2024).
10. Naukove fakhove vydannia z pytan ekonomiky «Ekonomika ta derzhava» [Scientific specialist publication on economic issues "Economy and the State"]: veb-sait. Available at: <https://www.nayka.com.ua/index.php/economy> (accessed March 30, 2024).
11. Naukovyi zhurnal «Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky» [Scientific journal "Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology"]: veb-sait. Available at: <http://ujae.org.ua/> (accessed April 3, 2024).
12. Fakhovi mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka. Seriya «Ekonomichni nauky» [Professional international scientific journal "Internauka. Series "Economic Sciences"]: veb-sait. Available at: <https://www.inter-nauka.com/magazine/ekonomicheskij-nauchnyy-zhurnal/> (accessed April 7, 2024).